

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра економіки та фінансів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

В.Г. Грановська В.Г. Грановська

«28» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень магістр

(бакалавр, магістр)

освітньо-професійна програма Професійна освіта (Економіка)

спеціальність 015 Професійна освіта

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація Економіка

(назва спеціалізації)

факультет Економічний

(назва факультету)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «*Економіка підприємства*» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Професійна освіта (Економіка)» за спеціальністю 015 «Професійна освіта», спеціалізація «*Економіка*».

Розробники: Адвокатова Н.О., кандидат економічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки та фінансів
Протокол «1» від «27» серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 015 *Професійна освіта (Економіка)*
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 року

Схвалено на Вченій раді економічного факультету
Протокол №1 від «28» серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 «Освіта/ Педагогіка»	Вибіркова (входить до блоку вибірових компонент)	
Змістовних частин – 2	Спеціальність: 015 «Професійна освіта (Економіка)»; рівень вищої освіти – другий (магістерський)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 120		1-й	
		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної та індивідуальної роботи студента - 6		14 год.	
		Практичні заняття	
	12 год.		
	Самостійна робота		
	94 год.		
	Вид контролю:		
	Екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 26/94

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - засвоєння теоретичних знань щодо основ господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах сучасних підприємств. Навчальна дисципліна призначена для формування у слухачів здатності самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств та організацій. Суттєво важливою є методологія вивчення дисципліни, яка полягає у раціональному поєднанні емпіричної, теоретичної та прикладну складових.

Завдання дисципліни:

- сформувати у слухачів глибоке розуміння господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах сучасних підприємств;

- закріпити у слухачів комплекс економічних знань здобутих з інших навчальних дисциплін загальноекономічного характеру;
- забезпечити засвоєння сучасних досягнень теорії та практики управління підприємствами та організаціями, як відкритими соціально-економічними утвореннями;
- сформувати здатність самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати господарські процеси та проблеми, приймати управлінські рішення;
- сформувати здатність проводити комплексні економічні розрахунки з метою обґрунтування управлінських рішень та виявлення резервів підвищення ефективності господарської діяльності підприємств;
- забезпечити засвоєння основ організації господарської діяльності підприємств, бізнес-проекування, маркетингових досліджень, фінансового аналізу та інших напрямків подальшої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти оволодіють загальними компетенціями:

- здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, застосовувати знання в практичних ситуаціях;

фаховими компетенціями:

- здатність застосовувати нові підходи до аналізу, прогнозування, критичного осмислення проблем у професійній діяльності та прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах;
- здатність розробляти і керувати проектами у галузі відповідно до спеціалізації, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове забезпечення;
- здатність реалізувати управлінські рішення щодо забезпечення конкурентоспроможності в економіці;

а також отримують програмні результати навчання:

- уміти використовувати економічні результати у професійній діяльності;
- уміти ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтовуючи й узагальнюючи інформацію для фахівців та широкого загалу;
- збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних завдань;
- обґрунтовувати ідеї та обирати інноваційні рішення, програмне забезпечення та інструменти у соціально-економічній та освітній діяльності;
- оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень;
- знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень й упровадження сучасних систем освіти у професійній діяльності відповідно до спеціалізації в умовах глобалізаційних процесів;
- застосовувати наукові підходи до формування та обґрунтування ефективних стратегій в економічній та освітній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. У межах дисципліни “Економіка підприємства” здобувачі вищої освіти отримують інформацію, необхідну для розуміння діяльності підприємства, а також для аналізу його діяльності.

Дисципліна “Економіка підприємства” дозволяє доповнити знання з дисциплін: “Конкурентоспроможність підприємства”, “Стратегічне управління підприємством”, “Інноваційний розвиток підприємства” та інші.

Навчальний курс дисципліни “Економіка підприємства” містить сім тем загальною кількістю годин – 120, 4 кредитів ЄКТС.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовна частина 1. Підприємство як відкрита економічна система

Тема 1. Теорії та моделі підприємств. Підприємство як суб'єкт господарювання

1. Підприємство як економічний суб'єкт
2. Еволюція теорій підприємства і сформовані моделі на їх основі.....
3. Модель сучасного підприємства.....
4. Сутність підприємства, цілі і принципи діяльності підприємств в сучасних умовах.....
5. Головні види та напрями діяльності підприємств.....
6. Правові основи функціонування підприємств.....

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.....

1. Сутність та ознаки класифікації підприємств.....
2. Характеристика організаційно-правових форм підприємств
3. Характеристика підприємств за видами економічної діяльності
4. Типологія промислових підприємств за ознаками техніко-економічної структури.....
5. Характеристика підприємств за просторово-структурними ознаками.....
6. Об'єднання підприємств.....

Тема 3. Товарна та цінова політика підприємства.....

1. Сутність товарної політики підприємства.....
2. Товарний асортимент та номенклатура.....
3. Сутність цін, їх види, структура.....
4. Методи ціноутворення.....
5. Стратегії ціноутворення на підприємстві.....

Тема 4. Основний і оборотний капітал.....

1. Сутність основного капіталу.....
2. Класифікація і структура основних фондів.....
3. Методи оцінки основних фондів.....
4. Відтворення основних фондів.....
5. Знос і амортизація основних фондів.
6. Ремонт і модернізація основних фондів.....
7. Система показників ефективності використання основних фондів.....
8. Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів.....
9. Сутність, склад та структура оборотного капіталу.....
10. Визначення потреби в оборотних коштах
11. Характеристика наявності та ефективного використання оборотних коштів.....
12. Шляхи покращення використання оборотного капіталу.....

Змістовна частина 2. Економічні аспекти діяльності підприємства

Тема 5. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

1. Кадрова політика на підприємстві.....

2. Класифікація персоналу підприємства.....
3. Визначення чисельності працівників.....
4. Продуктивність праці персоналу.....
5. Мотивація трудової діяльності працівників.....
6. Соціально-економічна сутність заробітної плати.....
7. Форми й системи оплати праці.
8. Тарифна система оплати праці.....
9. Особливості організації оплати праці на підприємстві в сучасних умовах..

Тема 6. Витрати підприємства.....

1. Характеристика витрат підприємства, їх класифікація.....
2. Кошторис витрат.....
3. Калькулювання собівартості продукції.....
4. Визначення собівартості продукції на підприємстві.....
5. Управління витратами на підприємстві.....

Тема 7. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання.....

1. Дохід підприємства та джерела його формування.....
2. Прибуток підприємства, його суть, функції і види.....
3. Формування і використання прибутку.....
4. Система показників рентабельності та методика їх визначення.....
5. Фінансовий стан підприємства та показники його оцінки.....

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
Змістовна частина 1. Підприємство як відкрита економічна система										
Тема 1. ТЕОРІЇ ТА МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВ. ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ	12	2			10					
Тема 2. ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ, ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ	13	2	1		10					
Тема 3. ТОВАРНА ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА	13	2	1		10					
Тема 4. ОСНОВНИЙ І ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ	24	2	2		20					
Виконання рубіжної контрольної роботи 1	2		2							
Разом за змістовною частиною 1	64	8	6		50					
Змістовна частина 2. Економічні аспекти діяльності підприємства										
Тема 5. ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ПРОДУКТИВНІСТЬ І ОПЛАТА ПРАЦІ	24	2	1		20					
Тема 6. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА	12	2	1		10					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.
Тема 7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	18	2	2		14					
Виконання рубіжної контрольної роботи 2	2		2							
Разом за змістовною частиною 2	56	6	6		44					
Захист контрольної роботи для ЗФН										
Усього годин	120	14	12		94					

5.

Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для ДФН	для ЗФН
1	Тема 2. . ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ, ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ	1	
2	Тема 3. ТОВАРНА ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА	1	
3	Тема 4. ОСНОВНИЙ І ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ	2	
4	Виконання рубіжної контрольної роботи 1	2	
5	Тема 5. ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ПРОДУКТИВНІСТЬ І ОПЛАТА ПРАЦІ	1	
6	Тема 6. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА	1	
7	Тема 7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	2	
8	Виконання рубіжної контрольної роботи 2	2	
Разом		12	

7.

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

Обов'язкова самостійна робота студентів передбачає самостійне вивчення окремих теоретичних питань тем дисципліни, а для студентів ЗФН ще й написання і захист контрольної роботи.

Обов'язкова самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для ДФН	для ЗФН
1	Тема 1. ТЕОРІЇ ТА МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВ. ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ: - Еволюція теорій підприємства і сформовані моделі на їх основі; - Модель сучасного підприємства;	10	

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		для ДФН	для ЗФН
	- Правові основи функціонування підприємств		
2	Тема 2. ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ, ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ: - Типологія промислових підприємств за ознаками техніко-економічної структури; - Характеристика підприємств за просторово-структурними ознаками; - Об'єднання підприємств	10	
3	Тема 3. ТОВАРНА ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА: - Методи ціноутворення; - Стратегії ціноутворення на підприємстві	10	
4	Тема 4. ОСНОВНИЙ І ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ: - Ремонт і модернізація основних фондів; - Система показників ефективності використання основних фондів; - Шляхи підвищення ефективності використання основних фондів; - Характеристика наявності та ефективного використання оборотних коштів; - Шляхи покращення використання оборотного капіталу	20	
5	Тема 5. ПЕРСОНАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ПРОДУКТИВНІСТЬ І ОПЛАТА ПРАЦІ: - Мотивація трудової діяльності працівників; - Соціально-економічна сутність заробітної плати; - Форми й системи оплати праці; - Тарифна система оплати праці; - Особливості організації оплати праці на підприємстві в сучасних умовах	20	
6	Тема 6. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА: - Визначення собівартості продукції на підприємстві; - Управління витратами на підприємстві	10	
7	Тема 7. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ: - Система показників рентабельності та методика їх визначення; - Фінансовий стан підприємства та показники його оцінки	14	
8	Захист контрольної роботи для ЗФН	-	
Разом		94	

Самостійне (індивідуальне) завдання для ЗФН

Для студентів ЗФН передбачено виконання самостійного (індивідуального) завдання - контрольної роботи. Вимоги до її виконання наведені в методичних рекомендаціях щодо самостійної роботи студентів, які додаються окремо до робочої програми.

9. Обов'язкова індивідуальна робота

Не передбачено навчальним планом

1	Систематичність роботи на практичних заняттях:					12				11	23
	тестування	1	1	1	1	4	1	1	1	3	7
	рішення практичних, ситуаційних завдань	2	2	2	2	8	2	2	2	8	16
2	Виконання завдань для самостійного опрацювання					10				7	17
	виконання самостійних завдань (рефератів)	1	1	2	2	6	2	1	1	4	10
	складання конспекту	1	1	1	1	4	1	1	1	3	7
3.	Виконання рубіжної контрольної роботи					10				10	20
	Усього балів(п1+п2+п3)					32				28	60
4	Екзамен										40
	ВСЬОГО										100
5	<i>Додаткові бали за вибіркові види самостійної та індивідуальної роботи:</i>										<i>max 10</i>
	- активна робота під час лекцій, практичних занять, консультацій					5				5	10
	- участь в конференціях за тематикою дисципліни										10
	- підготовка статті, роботи на конкурс та ін.										10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

№ з/п	Підручники, навчальні посібники	Кількість примірників у бібліотеці або на кафедрі для базової літератури
Базова		
1	Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: ХНУВС. – 2017. – 192 с.	Електронний варіант
2	Яркіна Н.М. Я 74 Економіка підприємства : Навч. посіб. / Н. М. Яркіна. – Вид. 2-ге перероб. і доп. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 600 с.	Електронний варіант
3	Економіка підприємства: магістерський курс : навчальний посібник./ за ред. проф. А.І. Яковлева, доц. Ларки Л.С. – Харків : НТУ «ХП», 2018. – 516 с.	Електронний варіант
4	Каленюк І. С. Економіка освіти : навч. посіб. К. : Знання України, 2013. 316 с.	Електронний варіант

Допоміжна	
5	Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб.; реком. МОН України для студентів ВНЗ / В. О. Протопопова, А. Н. Полонський ; М-во освіти і науки України. - [К.] : ЦУЛ, 2003. - 220 с. : табл. - Бібліогр.: с.217-219. - ISBN 966-7634-47-7
6	Економіка підприємства [Електронний ресурс] : Навч. посіб. / Т.П. Макаровська ; Н.М. Бондар ; Межрегиональная Академия управления персоналом. - Электрон. текстовые дан. - К. : МАУП, 2003. - 1 эл. опт. диск (CD-ROM) : ил. - (Тематична бібліотека електронних видань МАУП. Серія "Менеджмент організацій") (Тематична бібліотека електронних видань МАУП. Серія "Облік і аудит"). - Загл. с титул. екрана. - Библиогр.: с. 293-297. - ISBN 966-608-264-0
7	Економіка підприємства [Текст] : навч. посіб.; реком. МОН України для студентів ВНЗ / В. О. Протопопова, А. Н. Полонський ; М-во освіти і науки України. - [К.] : ЦУЛ, 2003. - 220 с. : табл. - Бібліогр.: с.217-219. - ISBN 966-7634-47-7

15. Інформаційні ресурси

1. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України <http://dspace.nbu.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRNsoc_gum/EkUk/index.html
- 3.. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] /Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>